

Graven van de familie Grothe

Op de Oude Algemene Begraafplaats bevinden zich het familiegraf van Jacob Theodoor Grothe (A38-39) en het graf van zijn dochter Sophia Jacoba Wilhelmina Grothe en haar echtgenoot Hendrik Willebrord Jansen (E133).

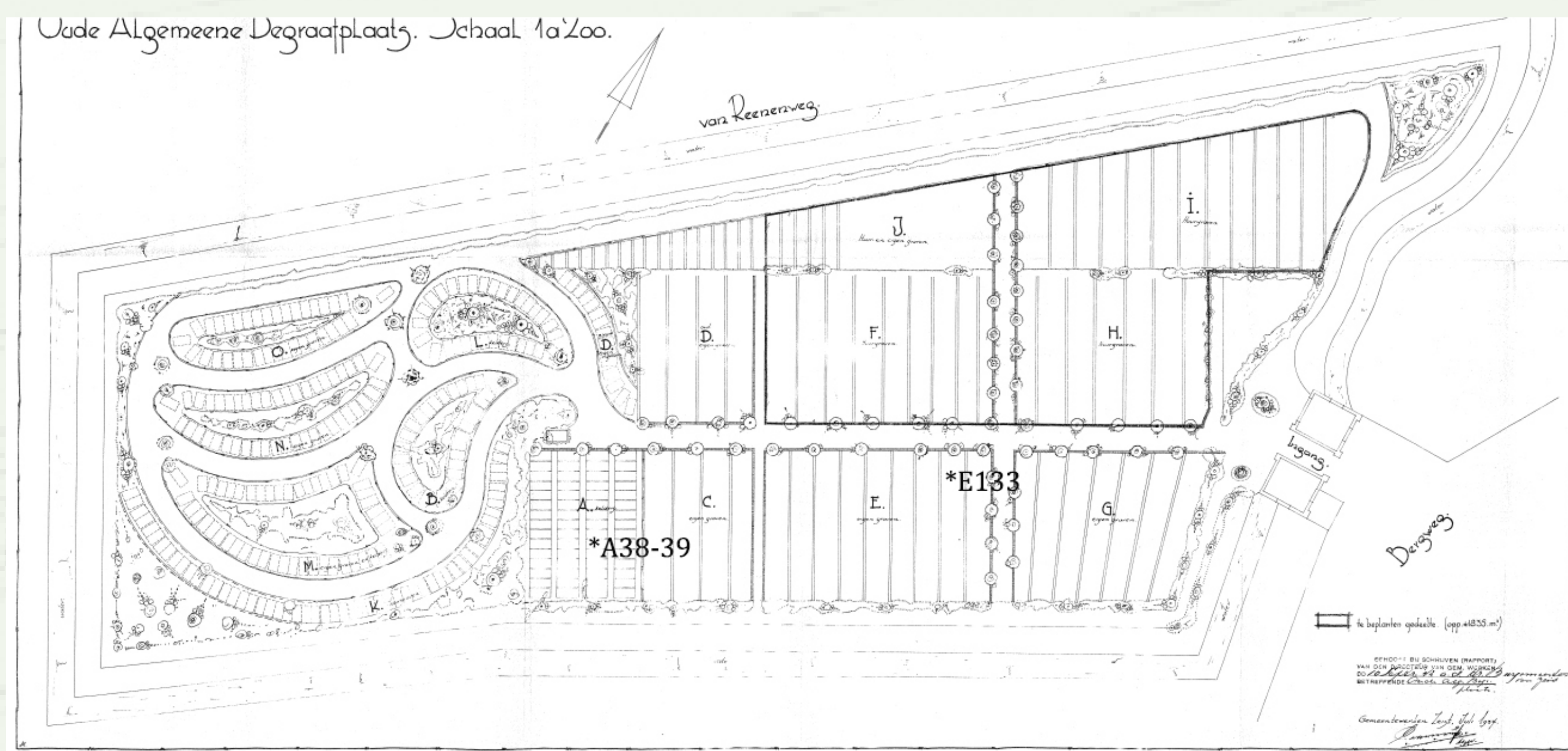
In het midden op de voorgrond dubbele grafkelder A38-39 van de familie J.Th. Grothe.

Dekplaat met opschrift GRAFKELDER VAN DE FAMILIE J. TH. GROTHE.

Gebroken dekplaat met inscriptie J. T. GROTHE gelegen in het park bij het Slot.

Plattegrond met de locatie van de graven A38-39 en E133

Graf A38-39

Het linkerdeel van de dubbele grafkelder is voorzien van een hardstenen dekplaat met een opschrift in reliëf: GRAFKELDER VAN DE FAMILIE J.TH. GROTHE.

Het rechterdeel heeft een reeks klinkertjes als afdekking in plaats van een hardstenen dekplaat. Deze dekplaat is op enig moment verwijderd.

De in stukken gebroken steen is teruggevonden bij de Oude Haven aan de Waterigeweg en ligt thans in het park bij het Slot. Vanwege de slechte staat kan de steen niet worden teruggeplaatst op de grafkelder. De grafsteen heeft een inscriptie: J. T. GROTHE.

In de grafkelder A38-39 liggen Jacob Theodoor Grothe met zijn echtgenote Johanna Louisa Antoinetta baronesse Taets van Amerongen en vier van hun kinderen begraven:

- **Willem Karel Grothe** (1850), slechts 8 maanden oud, werd als eerste in dit graf bijgezet op 19-12-1850
- **Johanna Louisa Antoinetta Taets van Amerongen** (1822-1860) gehuwd met Jacob Theodoor Grothe, overleden op de leeftijd van 39 jaar, werd begraven op 10-12-1860. Zij stierf waarschijnlijk in het kraambed van hun jongste zoon, Jacob Theodoor jr
- **Jacob Theodoor Grothe** (1860-1884), die zijn moeder dus niet heeft gekend overleed op 23-jarige leeftijd en werd begraven op 23-01-1884
- **Jacob Theodoor Grothe** (1822-1894), weduwnaar van Johanna Louisa Antoinetta Taets van Amerongen, overleed op 71-jarige leeftijd en werd begraven op 02-05-1894
- **Johanna Louise Antoinette Grothe** (1855-1937), ongehuwd, 81 jaar oud, werd op 18-01-1937 begraven
- **Henriette Josina Grothe** (1858-1955), ongehuwd, werd op de respectabele leeftijd van 97 jaar als laatste van het gezin J.Th. Grothe begraven op 18-10-1955

Familiewapen familie Grothe

Familie Grothe

De familie Grothe in Nederland heeft Duitse wortels. Opmerkelijk is de belangrijke rol die de Grothes na hun immigratie naar Nederland in het openbare leven speelden. Kennelijk beschikten zij daarbij over voldoende financiële middelen. Vaststaat dat de familie in grote welstand leefde.

Omstreeks 1832 vestigden Laurens Clarus Eliza Grothe en zijn echtgenote Sophia Jacoba Wilhelmina van Ghesel zich in Zeist. Uit hun huwelijk werden zes kinderen geboren. Jacob Theodoor Grothe was de jongste zoon. De familie Van Ghesel bezat in die tijd in Zeist diverse panden en percelen onder meer achter de (NH) Oude Kerk en aan de 1^e Dorpsstraat.

De familienaam Grothe van de Zeister tak werd bij KB van 22 november 1855, nr. 47 gewijzigd in Van Ghesel Grothe. De familie Grothe werd niet in de adelstand verheven maar voerde wel een wapen.

Jacob Theodoor Grothe (1822-1894)

Jacob Theodoor Grothe werd geboren te Tienhoven (Maarsse) op 26 augustus 1822 uit het huwelijk van Laurens Clarus Eliza Grothe en Sophia Jacoba Wilhelmina van Ghesel. Omstreeks 1832 was hij met zijn ouders naar Zeist verhuisd. Hij huwde op 7 april 1848 te Zeist met Johanna Louisa Antoinetta baronesse Taets van Amerongen, geboren te Amsterdam op 14 november 1821 uit het huwelijk van Joost baron Taets van Amerongen en Sara Johanna Hulft. Het jonge paar woonde de eerste jaren van hun huwelijk in op Huize Kersbergen bij de ouders van Johanna Louisa Antoinetta. In de tussentijd werd op grond van haar vader, baron Taets van Amerongen, aan de Kroostweg de buitenplaats Nijenheim aangelegd.

Buitenplaats Nijenheim

Het wit gepleisterde huis uit circa 1850 kent een eenlaags middengedeelte geflankeerd door haaks geplaatste hogere zijpaviljoens. De architect is onbekend. Rond het huis Nijenheim werd een landschapspark aangelegd met bijzondere bomen, als moerascipres, rode beuk en acacia. Daarnaast hield Jacob Theodoor op Nijenheim klein vee, getuige hem toegekende bekroningen voor schapen en kippen. Ook zijn planten vielen in de prijzen, en populair was ongetwijfeld de jaarlijks terugkerende aankondiging van kersenverkoop uit eigen boomgaard. Er werd met enige regelmaat geadverteerd voor personeel in de tuin.

De belangstelling voor planten deelde Jacob Theodoor met zijn oudste broer Alexander Lodewijk die op de Donkere Laan (hoek 1^e Hogeweg) sinds 1861 Huis ten Bosch bewoonde. Zo werd er in 1876 een bloementententoonstelling met bijzondere planten uit diens tuin georganiseerd. Alexander Lodewijk Grothe was penningmeester van de Nederlandsche Maatschappij Tuinbouwen Plantkunde en betrokken bij de oprichting van de Nederlandsch-Indische Tuinbouw Maatschappij.

Portretten van Johanna Louisa Antoinetta baronesse Taets van Amerongen en Jacob Theodoor Grothe. (collectie RKD)

Maatschappelijke carrière van Jacob Theodoor Grothe

Omdat hij over voldoende financiële middelen beschikte behoefde Jacob Theodoor geen beroep uit te oefenen, maar bekleedde hij wel diverse maatschappelijke functies. Hij was lid van de Zeister gemeenteraad in de periode 1852-1876. Problemen met zijn gezondheid leidden ertoe dat hij meerdere malen verstek moest laten gaan om raadsvergaderingen bij te wonen. De ambitie om wethouder te worden is niet vervuld. Tot het jaar 1892 was Grothe bestuurslid van de Algemene Armencommissie te Zeist. Ook speelde hij een bestuurdersrol in de daaraan verbonden Onderlinge Waarborg Vereeniging van werklieden en arbeiders te Zeist.

In 1868 werd hij bij Koninklijk Besluit benoemd tot Heemraad van de Biltse en Zeister Grift, uit welke functie hij eind 1874 op eigen verzoek werd ontslagen. Een indicatie van Grothes politieke sympathieën was de ondertekening in 1879 van een oproep aan de kiezers voor de Tweede Kamer te stemmen op het aftredend lid Jacob Nicolaas Bastert, een conservatief-liberaal politicus.

Kinderen

Uit het huwelijk van Jacob Theodoor en Johanna Louisa Antoinetta werden tien kinderen geboren, waaronder drieling. De oudste kinderen kwamen op Kersbergen ter wereld, de anderen op Nijenheim.

1. Sara Johanna (14 juni 1849 - 3 januari 1927)
2. Alexander Lodewijk (8 april 1850 - 30 juni 1932)
3. Jacob Anne (8 april 1850 - 23 januari 1918)
4. Willem Karel (8 april 1850 - 15 december 1850)
5. Sophia Jacoba Wilhelmina (11 juli 1852 - 1 juli 1926)
6. N.N., levenloos kind (21 april 1854)
7. Johanna Louisa Antoinette (7 juli 1855 - 13 januari 1937)
8. Constantia Isabella Jacqueline (3 oktober 1856 - 28 mei 1928)
9. Henriette Josina (2 februari 1858 - 14 oktober 1955)
10. Jacob Theodoor (13 november 1860 - 19 januari 1884)

Het huis Nijenheim anno 1907 met kuipplanten langs de oprijlaan (foto Kraal [ingekleurd] collectie ZHG)

Het geheel witgepleisterde huis Nijenheim anno 2023 met in de voortuin nog enkele oude beuken.

Kinderen Grothe die in Zeist hebben gewoond en gewerkt en/of zijn begraven

Lrieling Alexander Lodewijk, Jacob Anne en Willem Karel

De drieling werd in 1850 op Kersbergen geboren. Willem Karel is op zeer jonge leeftijd overleden. Hij is bijgezet in graf A38-39.

Alexander Lodewijk diende samen met zijn broer Jacob Anne bij de Nationale Militie bij het vierde regiment, tweede eskadron cavalerie (huzaren). Op 20 mei 1885 trad hij in het huwelijk met Henriette Amelie Jeanette Twiss (Amy), geboren te Zeist op 10 mei 1886. Zij bewoonden aan de Utrechtseweg het huis Bloemenheuvel. Alexander Lodewijk bekleedde diverse bestuursfuncties in Zeist. Daarnaast speelde hij een belangrijke rol in en bij de bedrijven en organisaties geleid door Hendrik Pieter (Henry) Tindal, kleinzoon van Ralph Dundas baron Tindal (1773-1834), in leven inspecteur-generaal van het Nederlandse leger. Ralph Dundas Tindal ligt eveneens begraven op de Oude Algemene Begraafplaats (A48). Het gezin van Alexander Lodewijk Grothe verliet Zeist eind 1889.

Jacob Anne was in Zeist werkzaam als ambtenaar van de gemeentelijke secretarie. Hij was betrokken bij de oprichting van het Koninklijk Zeister Harmonie Muziekgezelschap. In 1885 woont hij in bij Jacoba van de Haar-de Kruijff, weduwe van de Zeister landbouwer Gerardus van de Haar, en haar kinderen. Het gezin woonde aan de Tiendweg in de boerderij Zomerdijk. Op 30 april 1885 huwde Jacob Anne met de jongste dochter Cornelia, geboren te Zeist op 26 maart 1861. Het echtpaar verhuisde naar Bodegraven alwaar zij beiden zijn overleden en begraven. De familie Van de Haar heeft op de Oude Algemene Begraafplaats een familiegraf (L2).

Sophia Jacoba Wilhelmina

Sophia Jacoba Wilhelmina (later: ook Sophie) is 11 juli 1852 alseerstekind geboren op Nijenheim. Op 1 februari 1895 trad zij te Amsterdam in het huwelijk met de op 12 december 1855 in Nijmegen geboren kunstschilder Hendrik Willebrord Jansen (1855-1908). Sophia ontpopte zich kort daarna als talentvol kunstschilder. Zij won in 1899 een onderscheiding van de Parijse Salon en ook zij was lid van Arti et Amicitiae. Het echtpaar woonde in Amsterdam maar verhuisde in 1907 naar Zeist, naar de villa Sandhoef die Sophie had laten bouwen aan de Boulevard op nr. 8.

Na het overlijden van haar man in 1908 kocht Sophia een grafkelder, graf E133, op de Oude Algemene Begraafplaats. Sophia overleed te Zeist op 1 juli 1926 en werd bijgezet in graf E133 voorzien van een granieten deksteen met opschrift en wordt omringd door een smeedijzeren hekwerk.

Graf E133 (tijdelijk verplaatst)

Het opschrift luidt:

DE LIEFDE VERGAAT
NIMMER MEER
1.COR 13.8
H.W. JANSEN
XII-DEC-MDCCCLV
II-NOV-MCMVIII

S.W.J. JANSEN-
GROTHE
GEB. TE ZEIST
XI JULI MDCCCLII
GEST. TE ZEIST
I JULI MCMXXVI

IK HEB U RUST
GEGEVEN
2 SAM 7 VII

Johanna Louisa Antoinette en Henriette Josina

De ongehuwd gebleven zusters Johanna Louisa Antoinette (1855 - 1937) en Henriette Josina (1858 - 1955), bekend als de 'Dames Grothe' werden beiden bijgezet in het familiegraf A38-39. Zij woonden vanaf 1905 op Nijenheim. Hier verpleegden zij korte tijd hun zuster Constantia Isabella Jacqueline (1856 - 1928). In de oorlogsjaren bevonden zich op Nijenheim verschillende onderduikers.

Voor die tijd woonden de zusters in aan de Slotlaan (dan nog Donkere laan) in Huis ten Bosch. Hun oom Alexander Lodewijk (1812 - 1900), de oudste broer van hun vader, had dit huis in 1861 betrokken met zijn echtgenote Emma Charlotte Adrienne Bijleveld. Zij overleed kinderloos te Zeist op 15 april 1920. Het echtpaar Grothe - Bijleveld is niet in Zeist begraven.

Jacob Theodoor

Jacob Theodoor, geboren te Zeist op 13 november 1860, woonde aanvankelijk te Utrecht aan de Nieuwe Gracht 239, naar men mag aannemen onder meer voor zijn studie. Hij overleed op 19 januari 1884 en werd bijgezet in het familiegraf A38-39.

De Donkerelaan met rechts Huis ten Bosch. (collectie GAZ)

Einde van een tijdperk Grothe in Zeist

Nadat de laatste telg uit het gezin Grothe, Henriette Josina, was overleden kwam Nijenheim in 1955 in bezit van de Nederlandse Herv. Kerkvoogdij, waarna het huis werd verbouwd en vanaf 1957 als Hervormd wijkgebouw fungeerde. Het huis zou geheel witgepleisterd worden. Ingrijpend was de verkaveling van de buitenplaats en de bouw van de wijk Nijenheim in 1970. In de wijk zijn nog bomen van de oorspronkelijke parkaanleg terug te vinden. Sinds de restauratie in 1977-'78 is het huis als rouwcentrum in gebruik.

Huis ten Bosch aan de Donkerelaan (Slotlaan) werd nadat het in 1920 was verkocht een woonhuis met een autogarage annex showroom. Voor het huis kwam een benzinepomp te staan. Het gebouw is gesloopt om plaats te maken voor het huidige ING-kantoor op de hoek van 1e Hogeweg en de Slotlaan.

Het kunstenaarsechtpaar Hendrik Willebrord Jansen en Sophie Jacoba Wilhelmina Grothe in hun schildersatelier aan de Jacob van Lennepkade 55, Amsterdam (foto's Sigmund Löw, 1903, collectie RKD)

Colofon

Zeist, april 2023
Graven familie Grothe
Gegevens over leven en carrière
ontleend aan genealogie Grothe
door Rik Kaspersen (stichting
OAB)

Samenstelling:
Bronia Okhuijsen-Schumacher
(stichting OAB) en Saskia van
Ginkel-Meester (ZHG)

Herkomst historische
afbeeldingen:
Gemeente Archief Zeist (GAZ);
Rijksbureau voor Kunsthistorische
Documentatie (RKD) en Zeister
Historisch Genootschap (ZHG)

Foto's heden:
Saskia van Ginkel-Meester

Ontwerp en drukwerk:
Tempofix | Heger en Van den Berg

©Stichting Oude Algemene
Begraafplaats